

[Berria.info](#) »
 [Papereko Edizioa](#) »
 [Plaza](#)

2013-04-13

LIBURU AURRERAPENA

Lourdes Oñederra idazleak (Donostia, 1958) 'Intemperies (babes bila)' nobela (Erein) aurkeztuko du astelehenean. Luzia du pertsonaia nagusia, 50 urte bete dituen emakumea. Zalantzaren eta itxaropenaren artean dabilen ilun-argi batean joango da Luzia bere oroitzapen, beldur, galdera eta zalantzak aletuz. Iraganean konjugatzen dira familia, haurtzaroa, gaztaroa, Martin, egun batean gizona zuena. Orainaldian «sexurako aukerak urtu diren aro honetako» ezinegona, ezerezaren arintasuna, bakardadea eta hauskortasuna. Zalantzaren eta esperantzaren artean dabilen ilun-argi batean joango da Luzia Victorrenak aletuz.

Intemperies (babes bila)

LOURDES OÑEDERRA

Orduan.

Orain Luziak badaki bere jarrera ere ez dela lehengoa, nahiz ia beti ahaztu egiten den horretaz eta pentsatzen duen besteak aldatu direla, ez diotela berdin begiratzen, ez dutela desiratzen eta horregatik ez direla bigun eta atsegin, gogor eta hotz baizik. Luziak badaki (batzuetan daki) berak ere ez duela asko espero. Ikusi duela. Ikasi egin duela eta alfergura sentitzen duela saio berriak egiteko, ez duela honezkero gehiegi espero eta horregatik ez dela ahalegintzen sobera, ez dela eskatzera ateratzen eta, horregatik agian, horregatik ere

Abisterik...

IRAKURRIENAK
[Bozkatuenak](#)
[Bidalienak](#)

- 1** Tortura salaketak eta jardun politikoaren aldarria auziaren erdian jarri dituzte gazteek
- 2** Fagor Etxetresnak ixtea aztertu dute gaur bazkideek, eta arratsaldean ohar ofizial bat ezagutaraziko dute
- 3** Libre utzi dituzte txupinazoan ikurrina zintzilikatzea egotzita atzo atxilotutakoak
- 4** New Yorkeko Euskal Etxeko ekitaldian "desadostasunak" izan zirela aitortu du Jaurlaritzak
- 5** Rajoyk ez du erantzun Espainiak 'Parot doktrinaren' balizko aurkako ebazpen bat beteko duen

bai agian, ez diotela eskaintzen, ez diotela ematen, ez duela hartzen eta bakarrik ari dela gelditzen.

Bakarrik.

Bakarrik, eta triste, eta lasai. Martinengandik banandu zenean bezala, erabakia hartu edo erabakiak bera hartu zuenean bezala. Ziur egoteak ematen duen lasaitasuna. Ez zegoen haserre. Hilabetetan, urtetan, izanak zituen haserrealdiak. Hain da nekosoa haserre. Haserrearen gatazka, eta zalantza. Norberaren ezinegona besteari egozten zaion aro zaratatsu hori.

Luzaroan pentsatu zuen Luziak ez zela gai izango senarra uzteko, berarekin oheratu baino telebista aurrean siesta egin nahiago zuen gizon haren ondotik alde egiteko. Ez zen ausartzen, nahiz haserre, oso haserre zegoen, eta minduta. Martin gero eta maizago gelditzen zen lankideekin zerbait hartzen berandu arte astegunetan. Nabarmen zen Luziaren istorioek aspertu egiten zutela, nahiz entzuten zituen beti. Isilik. Edukazioz.

Luziak uste zuen ez zela gauza izango uzteko, banantzeko, behin eta berriz haserretu, samindu eta negar egin arren, ez zuelako alde egiten. Baina egun batean nolabait etorri zen erabakia eta orduan ez zuen zalantzarik izan, erabateko ausardia etorri zitzaion, eta joan egin zen, isilik, behingoz esplikaziorik eman gabe, eskatu ere egin gabe, hain baitzen garbi dena bat-batean.

Lasaitasun ia bake hura.

Eta, gero, oinaze latza, oinaze jasanezin, kontaezin hura. Garrasi isila, barrenean bakarrik entzuten dena, eztaariak atera ezin duena, egin ez daitekeen negarra.

Orduko penaz oroitzean pentsatzen du Luziak galdutako amodioaren urraduraren laztasunaz. Hori baino askoz okerragoa izan behar duela Evaren oinazeak, gehien maite, gehien behar dituzunak zure ondoan hiltzeak. Derrepentean. Betiko. Izugarria izan behar du. Berak ez luke jasango halakorik. Ala? Ba al du zentzurik, konpara al daitezke oinazeak, baten eta besteren zauriak? Zauririk txikienak ere min ematen dio jasaten duenari. Bai, bereak ez dira beste batzuenak bezain zauri larriak izango, baina min hartu du behin baino gehiagotan Luziak bizitzan zehar, eta Martinengandik aldenteak min eman zion. Berak jasandako oinazerik handienetakoa, luzea izan zena gainera. Orain behintzat, atzera begira, hala iruditzen zaio.

Adinarekin Luziak denbora gutxi dagoela ikasi du, eta asko behar dela edozertarako. Horregatik gonbidatu zuen neurologoa, Víctor, Gabon gaua berarekin igarotzera. Ez zuen gehiegi pentsatu, ez zion bere buruari zalantzarik egiteko aukerarik eman. Edo ez zuen izan. Gizonaren aurpegian hautemandako zerbaitek osarazi zion esaldia:

—Zergatik ez zera Donostira etortzen nerekin afaltzera?

Baietz erantzun zion, lotsatuta bezala, baina baietz, bueno, ba baietz.

Ez daki nola bukatuko den gaua. Ez daki elkarrekin oheratuko diren ala ez. Berdin dio. Orain, honezkero, hori da gutxienekoa.

Horrenbeste hitz behar dira konturik txikiena azaltzeko.

Joandako garai haietan errazagoa izaten zen askotan gizon batekin oheratzea beste nolabait bukatzea baino: hainbeste esplikazio eskatzen zuen ukoak, hainbeste justifikazio.

Agian zaharregia da baina oheratzeko, beste norbaitekin oheratzeko, gizon batekin oheratzeko. Azken urteetan gauzak aldatu egin zaizkio Luziari. Lehen-lehen gizonenganako hurbilketa beti iragazten zuen, nolabait, oheratu-ez oheratu aukeraren bahetik. Gero, honezkero ezkondata zegoenean, bere senarraz gainerako beste inorekin oheratzeko aukera itxita bazegoen ere, ia beti pentsatzen zuen, gizon bat ezagutzen zuenean, berarekin oheratzeko modukoa ote zen edo ez. Gizon batzuekin fantasiak izaten zituen, beste zenbaitekin ez. Ez zion buelta askorik ematen. Nahiko automatikoa zen. Beranduago, duela gutxiago (ez daki halere noiz), erabat utzi egin zion hori egiteari. Martinengandik banandu ondorenerako behintzat, galdua zuen ohitura.

Gogoratu gogoratzen da, baina urruti gelditu zaio. Oso urruti, nahiz urteak ez diren horrenbeste. Ez, ez dira horrenbeste, baina, zerbaitegatik, ematen du azken urteak, hain laster igaro diren urte hauek, mugarriak ezabatzeko, oroitzapenak lausotzeko ahalmen berezia izan dutela. Kontua galtzen da eta gauzak gertu edo urrun gelditzeak ez du urte kopuruarekin lotura zuzenik.

—Adin zail honetan —esan zion ginekologialariak azken azterketan.

Adin zail honetan. Ba al da adin errazik.

Oraindik erakargarri gerta ote daitekeen zalantza urtzen ari zaio eta nahasten erakargarritasun sexuala galtzearen lasaitasunaren esperantzarekin. Zalantzaren eta itxaropenaren artean esekita dago nonbaiten, zintzilik ezerezaren gainean, eusteko aski sendotasunik ez duten uste eta beldur horien artean, zalantzaren eta esperantzaren artean, ezezagunaren amildegirantz begira. Batzuetan lasai, ezerezaren arintasunagatik, ongi. Beste batzuetan, ezinegon hori, ezereza zulo bihurtzen denean, hala ikusten denean.

Berrogeita hamar urte. Berrogeita hamar. 50. Adin horretan ez dago besterik gabe emakumea denik, besterik gabeko emakumerik. Norbaiten emazte zara, edo ama. Edo zerbait zara: irakasle, garbitzaile, edo politikari. Norbaiten irakaslea, nonbaiteko garbitzailea edo norbaitentzako, partiduren bateko karguduna edo militantea behintzat, baina ez besterik gabe zu, berrogeita hamar urteko pertsona bat. Zer egiten da etxean, goizean ohetik jaikitzean.

Hasiera | Euskal Herria | Ekonomia | Mundua | Kirola | Kultura | BerriaTB | Parte Hartu | Blogak | Bereziak | Paperekoa |

© **Berria.info - Euskal Editorea S.L.**
Martin Ugalde Kultur Parkea, Andoain 20140
Telefonoa: 943 304 030 / Faxe: 943 590 172
berria@berria.info - www.berria.info
Lege Informazioa

Laguntzaileak:

